

<p>Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o języku polskim oraz ustawy o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji i Nauki</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Tomasz Rzymkowski, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Nauki</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Przemysław Skrodzki, Zastępca Dyrektora Departamentu Współpracy Międzynarodowej, e-mail: przemyslaw.skrodzki@mein.gov.pl; tel.: (22) 52 92 266</p>	<p>Data sporządzenia 03.11.2022 r.</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w Wykazie prac: UD456</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Konieczność dokonania zmian w ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2021 r. poz. 672), zwanej dalej „ustawą”, oraz w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1582, z późn. zm.) jest podyktowana w szczególności potrzebą zwiększenia możliwości uzyskania urzędowego poświadczenia znajomości języka polskiego jako obcego w drodze certyfikatu znajomości języka polskiego, zwanego dalej „certyfikatem”, oraz potrzebą stworzenia optymalnych warunków świadczenia usługi publicznej, jaką jest organizowanie egzaminów z języka polskiego jako obcego, zwanych dalej „egzaminami”.

Zgodnie z pierwotnym założeniem certyfikat miał służyć przede wszystkim do poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego do celów akademickich. Jednak w wyniku zmian, które zaszły w otoczeniu prawnym na przestrzeni ostatnich kilku lat, m.in. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 107), certyfikat stał się dokumentem wykorzystywanym głównie do celów migracyjnych. Spowodowało to gwałtowny wzrost liczby osób zainteresowanych uzyskaniem certyfikatu, w szczególności na poziomie biegłości językowej B1, który stanowi potwierdzenie spełnienia przez cudzoziemca wymogu znajomości języka polskiego w przypadku ubiegania się o uznanie za obywatela polskiego czy o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej. W roku 2018 liczba osób przystępujących do egzaminów na wszystkich poziomach biegłości językowej wyniosła 5 122, co oznacza niemalże dwukrotny wzrost w stosunku do roku 2017, w którym do egzaminów przystąpiły 2 803 osoby. Od czasu wprowadzenia powyższych zmian utrzymuje się tendencja wzrostowa – w roku 2021 liczba osób przystępujących do egzaminu wyniosła już 12 757. Zdawalność egzaminów w latach 2016–2021 utrzymywała się na poziomie 83–89%. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób przystępujących do egzaminów w latach 2016–2021 zaprezentowano w pkt 6 oceny skutków regulacji, w tabelach nr 2 i 3. Wzrosła również liczba osób, którym wydano certyfikat bez konieczności zdania egzaminu – z 19 osób w roku 2017 (liczba wydanych certyfikatów na poziomie biegłości językowej: B1 – 13, B2 – 3, C1 – 3) do 273 osób w roku 2021 (liczba wydanych certyfikatów na poziomie biegłości językowej: B1 – 249, B2 – 19, C1 – 5).

W celu dostosowania systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego do wyzwań związanych ze wzrostem zainteresowania uzyskaniem certyfikatu została przeprowadzona analiza funkcjonowania dotychczasowych rozwiązań, w wyniku której zidentyfikowano wskazane poniżej problemy tego systemu.

W obecnym stanie prawnym Państwowa Komisja do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, zwana dalej „Komisją”, dokonuje badania prawidłowości oceny tzw. audytu około 20% prac z części pisemnej egzaminu wybranych losowo spośród prac ocenionych przez komisje egzaminacyjne powoływane przez podmioty uprawnione do organizowania egzaminów na określonych poziomach biegłości językowej, zwane dalej „podmiotami uprawnionymi”. Wyniki przeprowadzonych audytów pokazały duże zróżnicowanie między ocenami prac egzaminacyjnych dokonywanymi przez komisje egzaminacyjne, a ponadto część ocen znacznie odbiegała od ocen, jakie zostały zaproponowane w wyniku audytu Komisji. Przykładowo, audyt przeprowadzony w czerwcu 2021 r. wykazał, że w przypadku co czwartego podmiotu uprawnionego ponad połowa audytowanych prac została sprawdzona przez komisje egzaminacyjne w sposób niedokładny lub nieprawidłowy (nieprawidłowości dotyczyły m.in. pomijania błędów w pracach egzaminacyjnych, niewłaściwej klasyfikacji tych błędów oraz niezgodności oceny danej pracy z oceną rekomendowaną przez Komisję). Wyniki innych przeprowadzonych audytów wskazywały z kolei na konieczność zmiany wyniku końcowego egzaminu (z pozytywnego na negatywny lub odwrotnie) – nieprawidłowości dotyczyły około 3% audytowanych prac (przy czym w przypadku niektórych podmiotów uprawnionych odsetek ten wyniósł nawet 10%). Analogiczną skalę rozbieżności w ocenie prac z części pisemnej egzaminu potwierdzają również wizytacje egzaminów przeprowadzone przez Komisję, która sygnalizuje trudności w zagwarantowaniu skutecznego nadzoru nad tak zdecentralizowanym procesem oraz w zapewnieniu przestrzegania przez

komisje egzaminacyjne standardów w zakresie oceniania tych prac. Tymczasem cechą charakterystyczną większości funkcjonujących w Europie systemów certyfikowania znajomości języków jest centralne sprawdzanie prac z części pisemnej egzaminu przez przygotowanych do tego ekspertów.

Katalog podmiotów mogących ubiegać się o nadanie uprawnień do organizowania egzaminów na określonych poziomach biegłości językowej obejmuje uczelnie (polskie i zagraniczne) i inne podmioty, które od co najmniej trzech lat prowadzą zajęcia dydaktyczne w języku polskim. Zatem z możliwości organizowania egzaminów są wyłączone inne podmioty, prowadzące działalność związaną z nauczaniem języka polskiego w innych formach lub związaną z propagowaniem kultury polskiej. W związku z obserwowanym od kilku lat dynamicznym wzrostem liczby osób przystępujących do egzaminu, wzrasta również liczba podmiotów zainteresowanych uzyskaniem uprawnień do przeprowadzania egzaminów. Obecne rozwiązania pozwalają na ubieganie się o nadanie takich uprawnień również przez podmioty, które prowadzą inne (czyli w praktyce dowolne) zajęcia dydaktyczne w języku polskim. Oznacza to, że o uprawnienie to może ubiegać się podmiot nieprowadzący zajęć z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego ani kursów językowych, lecz np. szkolenia zawodowe czy hobbystyczne (o ile są one prowadzone w języku polskim). Uprawnienie do organizowania egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej jest nadawane na okres dwóch lat i może być przedłużane na kolejne okresy nie dłuższe niż do pięciu lat każdy, przy czym ustawa nie reguluje wymogów jakie musi spełnić podmiot ubiegający się o nadanie lub przedłużenie tego uprawnienia. Ponadto cofnięcie przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, nadanego uprawnienia może nastąpić wyłącznie na wniosek Komisji.

Określone w ustawie wymogi dotyczące wykształcenia, którym powinni legitymować się członkowie komisji egzaminacyjnej, umożliwiają powoływanie w skład komisji egzaminacyjnych absolwentów jednolitych studiów magisterskich lub studiów drugiego stopnia w zakresie filologii polskiej lub neofilologii, spełniających dodatkowe warunki w zakresie wykształcenia albo posiadania doświadczenia w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Rozwiązanie takie nie umożliwia zatem powołania do komisji egzaminacyjnych osób, które ukończyły studia w zakresie innym niż filologia polska lub neofilologia, a także osób będących specjalistami w zakresie filologii polskiej legitymujących się dużym doświadczeniem w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego, np. zajmujących się naukowo glottodydaktyką. Dodatkowo liczba osób, którą może jednorazowo przeegzaminować komisja egzaminacyjna, ogranicza się zaledwie do dwudziestu, a zgodnie z ustawą, w przypadku gdy liczba osób przystępujących do egzaminu przekracza tę liczbę, na każde rozpoczęte kolejne dziesięć osób należy powołać dodatkowego członka komisji egzaminacyjnej. Taki stan prawny bardzo mocno ogranicza drożność systemu i nie daje możliwości zwiększenia liczby osób przystępujących jednorazowo do egzaminu na danym poziomie biegłości językowej.

Komisja koordynuje i zapewnia prawidłowe funkcjonowanie systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego. Obsługę Komisji zapewnia Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, zwana dalej „NAWA”, przy czym zakres tej obsługi jest zawężony wyłącznie do czynności stricte administracyjnych i związanych z obsługą finansową. W praktyce uniemożliwia to udzielenie Komisji wsparcia na poziomie niezbędnym do skutecznej realizacji powierzonych jej zadań. Komisja jest gremium nieetatowym, funkcjonującym głównie na posiedzeniach, w skład którego wchodzi osoby zatrudnione w podmiotach należących do systemu szkolnictwa wyższego i nauki lub w urzędach administracji rządowej. Obserwowany w ostatnich latach radykalny wzrost liczby osób przystępujących do egzaminów przekłada się na istotne zwiększenie intensywności prac Komisji, co uwidoczniło niedostatki w zakresie obsługi Komisji i zwróciło uwagę na potrzebę rozszerzenia zakresu wsparcia udzielanego jej przez NAWA. Ponadto, pomimo umocowania Komisji do wydawania certyfikatów, nie została ona wyposażona w prawo używania wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej oraz pieczęci urzędowej, w związku z czym certyfikaty są opatrywane pieczęcią NAWA.

Zgodnie z ustawą certyfikat może uzyskać cudzoziemiec lub obywatel polski na stałe zamieszkały za granicą po zdaniu egzaminu albo w wyniku poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego, tj. bez konieczności zdania egzaminu. O wydanie certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu mogą ubiegać się osoby, które ukończyły studia w języku polskim prowadzone w polskiej uczelni, albo osoby, które posiadają świadectwo dojrzałości uzyskane po ukończeniu szkoły ponadgimnazjalnej lub ponadpodstawowej, działających w systemie edukacji Rzeczypospolitej Polskiej. Ograniczenie możliwości uzyskania certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu tylko do tych grup osób powoduje, że nie mogą go uzyskać osoby, które nabyły znajomość języka polskiego w związku z kształceniem realizowanym w języku polskim w szkołach działających w systemach edukacyjnych innych państw albo ukończeniem studiów prowadzonych w języku polskim w uczelni zagranicznej.

Przepisy ustawy dają obecnie możliwość przystąpienia do egzaminu w dwóch grupach wiekowych, tj. w grupie dostosowanej do potrzeb osób dorosłych oraz w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży. Taki podział jest nieprecyzyjny i budzi wątpliwości po stronie osób przystępujących do egzaminu, związane z zaliczeniem ich do określonej grupy wiekowej, w szczególności w przypadku osób pochodzących z państw, w których moment wejścia w dorosłość został określony odmiennie niż ma to miejsce w Polsce. Przepisy dotyczące podziału na grupy wiekowe generują również problem polegający na uniemożliwieniu osobom poniżej 18. roku życia skorzystania z uprawnienia wynikającego z art. 324 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.). Wskazany przepis przewiduje zwolnienie cudzoziemca, posiadającego certyfikat co najmniej na poziomie biegłości

językowej C1, z opłat za usługi edukacyjne związane z kształceniem cudzoziemców na studiach stacjonarnych w języku polskim w uczelniach publicznych, tymczasem ustawa nie przewiduje możliwości potwierdzenia znajomości języka polskiego jako języka obcego na tym poziomie biegłości językowej w grupie dostosowanej do potrzeb dzieci i młodzieży. Należy wskazać, że w niektórych państwach edukację na poziomie średnim kończą osoby przed ukończeniem 18. roku życia, co powoduje, iż w przypadku kontynuacji kształcenia na studiach w Polsce nie mogą one skorzystać z powyższego uprawnienia.

Przepisy ustawy nie zawierają rozwiązań odnoszących się do sytuacji, w której do egzaminu przystępuje osoba niepełnosprawna z dysfunkcją narządu słuchu lub mowy. Brak wyjątków od zasady, zgodnie z którą egzamin składa się z dwóch części – pisemnej i ustnej, w praktyce uniemożliwia tym osobom przystąpienie do egzaminu i uzyskanie certyfikatu, a w konsekwencji wystąpienie o nadanie obywatelstwa polskiego lub uzyskanie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.

W ustawie zostały uregulowane zagadnienia dotyczące opłat za przystąpienie do egzaminu, za wydanie certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu, a także sposób w jaki należy dokonać przeliczenia uiszczonych opłat. Określenie opłaty za przystąpienie do egzaminu w euro stanowi rzadkość wśród regulacji ustawowych i stwarza dodatkowe problemy dotyczące jej dwukrotnego przewalutowania. Podmioty uprawnione mają swoje siedziby zarówno na terenie Unii Europejskiej, jak i poza nią, między innymi w Białorusi, Ukrainie, Wielkiej Brytanii i USA, co powoduje konieczność dokonania dodatkowych operacji finansowych. Aktualnie środki w wysokości 20% maksymalnej wysokości opłaty za przystąpienie do egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej w odpowiedniej grupie wiekowej, są przekazywane przez podmioty uprawnione i stanowią dochód budżetu państwa. Natomiast pozostałe środki pozostają w podmiotach uprawnionych na pokrycie kosztów związanych z organizacją egzaminów. Taki podział środków jest dostosowany do obecnego sposobu przeprowadzania egzaminów, w tym sprawdzania prac z części pisemnej egzaminu. W związku z tym zagadnienia dotyczące opłat wymagają uproszczenia oraz dostosowania do zmienianej organizacji egzaminów.

Ustawa nie przewiduje również możliwości wydania duplikatu certyfikatu, co w przypadku zniszczenia lub utraty certyfikatu powoduje konieczność ponownego przystąpienia do egzaminu albo wystąpienia z wnioskiem o wydanie certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Niezbędne jest podjęcie działań legislacyjnych mających na celu nowelizację ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim oraz ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

W projekcie ustawy przewiduje się wprowadzenie zmian dotyczących następujących obszarów:

- 1) Komisji, podmiotów ubiegających się o nadanie uprawnień do organizowania egzaminów na określonych poziomach biegłości językowej i podmiotów uprawnionych oraz modyfikacji roli ministra w systemie poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego;
- 2) osób uprawnionych do ubiegania się o wydanie certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu;
- 3) organizacji egzaminu, w tym opłat związanych z przystąpieniem do egzaminu i wydaniem certyfikatu i jego duplikatu;
- 4) wizytacji egzaminu.

Ad. 1. W odniesieniu do Komisji proponuje się rozszerzenie zakresu zadań realizowanych przez Komisję oraz modyfikację części jej dotychczasowych zadań. Najważniejsze zmiany w tym zakresie są związane z proponowaną zmianą organizacji egzaminów w części dotyczącej sprawdzania i oceny prac z części pisemnej egzaminu. W związku z powyższym w projekcie ustawy przewiduje się, że Komisja będzie sprawdzała i oceniała prace z części pisemnej egzaminu, w tym dokonywała ponownego sprawdzenia i oceny tych prac. Zakłada się, że prace z części pisemnej egzaminu będą mogły być oceniane przez członków Komisji oraz ekspertów wpisanych na listę ekspertów prowadzoną przez Komisję.

Oprócz wydawania certyfikatów Komisja będzie wydawała również, za opłatą, duplikaty certyfikatów. Kolejną zmianą będzie umożliwienie członkom Komisji pełnienia funkcji wizytatorów, co pozwoli na bezpośredni udział w wizytacji egzaminów przeprowadzanych przez podmioty uprawnione.

Ponadto Komisja będzie opiniowała wnioski o przedłużenie uprawnień do organizowania egzaminów na określonych poziomach biegłości językowej, w miejsce dotychczasowego opiniowania wniosków o nadanie tych uprawnień.

Projekt ustawy zakłada, że przewodniczący Komisji będzie obowiązany corocznie składać ministrowi sprawozdanie z przebiegu egzaminów i działalności Komisji.

Nowym rozwiązaniem będzie możliwość używania przez Komisję wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej oraz pieczęci urzędowej.

W obecnym stanie prawnym maksymalne miesięczne wynagrodzenie przewodniczącego i sekretarza Komisji oraz wynagrodzenie za udział w posiedzeniu pozostałych członków Komisji nie może być wyższe niż odpowiednio 50% i 15% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego profesora w uczelni publicznej określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 137 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zwanego

dalej „wynagrodzeniem profesora”. Natomiast zgodnie z upoważnieniem ustawowym wysokość wynagrodzenia członków Komisji została określona w akcie wykonawczym i aktualnie przewodniczącemu Komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 2 695 zł, a sekretarzowi – 2 156 zł. Pozostałym członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji w wysokości 808 zł.

Należy podkreślić, że wysokość wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji, w tym przewodniczącemu i sekretarzowi, nie była zmieniana od roku 2015, a obecny maksymalny poziom wynagrodzenia przewodniczącego Komisji wynosi mniej niż stypendium doktoranckie przysługujące doktorantowi po przeprowadzeniu oceny śródkresowej – wynoszące co najmniej 57% wynagrodzenia profesora. Porównując wysokości wynagrodzeń członków Komisji z wynagrodzeniami członków innych gremiów funkcjonujących w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki, np. Rady Doskonałości Naukowej czy Komisji Ewaluacji Nauki, należy wskazać, że maksymalny poziom wynagrodzenia przewodniczącego, sekretarza oraz pozostałych członków Komisji jest zbyt niski, zważywszy na zakres realizowanych zadań. Liczba osób przystępujących obecnie do egzaminu przekracza 12 tys. w skali roku, co oznacza ponad dziesięciokrotny wzrost w stosunku do roku 2016. Sukcesywny wzrost liczby zdających powoduje zwiększenie obciążenia zadaniami realizowanymi przez Komisję w ramach koordynowania systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego, a tym samym zwiększenie nakładu pracy członków Komisji, w szczególności jej przewodniczącego i sekretarza. Zatem już aktualnie poziom wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji nie jest adekwatny do zakresu realizowanych zadań, a dalsze utrzymanie się tendencji wzrostowej liczby osób przystępujących do egzaminu będzie wpływać na brak proporcjonalności tego wynagrodzenia do nakładu pracy.

Mając na uwadze powyższe oraz projektowany wzrost liczby zadań Komisji, w szczególności związany z planowanym scentralizowaniem oceny prac z części pisemnej egzaminu, koniecznością organizacji i przeprowadzenia tego procesu, w tym zapewnienia jednolitych zasad oceny tych prac, przewidywanym wzrostem liczby wydawanych certyfikatów oraz przeprowadzanych wizytacji egzaminów w związku z koniecznością opiniowania wniosków o przedłużenie uprawnień, proponuje się zwiększenie maksymalnego wynagrodzenia przewodniczącego i sekretarza Komisji oraz członków Komisji. Projekt ustawy przewiduje, że – tak jak obecnie – punktem odniesienia przy ustalaniu maksymalnej wysokości wynagrodzenia będzie wynagrodzenie profesora. Miesięczne wynagrodzenie przewodniczącego i sekretarza Komisji nie będzie mogło być wyższe niż 100% wynagrodzenia profesora, natomiast w przypadku pozostałych członków Komisji wynagrodzenie za udział w posiedzeniu nie będzie mogło być wyższe niż 25% jego wysokości. Maksymalna wysokość wyżej wskazanych wynagrodzeń została ustalona na poziomie zbliżonym do stawek wynagrodzenia przysługującego m.in. członkom instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki, określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia przysługującego członkom instytucji, organów i zespołów oraz ekspertom i rzecznikom dyscyplinarnym działającym w systemie szkolnictwa wyższego i nauki (Dz. U. z 2020 r. poz. 2208).

Ponadto w projekcie ustawy została określona maksymalna wysokość wynagrodzenia za sprawdzenie i ocenę pracy z części pisemnej egzaminu oraz jej ponowne sprawdzenie i ocenę. Za każdą sprawdzoną i ocenioną pracę będzie przysługiwało wynagrodzenie nie wyższe niż 2,5% wynagrodzenia profesora, natomiast za przeprowadzoną wizytację egzaminu – nie wyższe niż 35%. Wynagrodzenie za sprawdzenie i ocenę prac z części pisemnej egzaminu, w tym ich ponowne sprawdzenie i ocenę, oraz za wizytację egzaminu będzie przysługiwało w jednakowej wysokości członkom Komisji i ekspertom oraz wizytatorom, niebędącym członkami Komisji. Analogicznie jak w przypadku wynagrodzeń przewodniczącego, sekretarza oraz pozostałych członków Komisji wysokość przedmiotowego wynagrodzenia zostanie określona w akcie wykonawczym do ustawy. Podstawą do określenia maksymalnej wysokości wynagrodzenia za każdą sprawdzoną i ocenioną pracę z części pisemnej egzaminu były wyniki ankiety przeprowadzonej wśród podmiotów uprawnionych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w maju 2021 r., które zostały przedstawione w tabeli nr 1.

Określenie wysokości wynagrodzenia przysługującego członkom Komisji oraz wynagrodzenia przysługującego za sprawdzenie i ocenę pracy z części pisemnej egzaminu oraz przeprowadzenie wizytacji egzaminu procentowo w relacji do wynagrodzenia profesora ma na celu zapewnienie jego utrzymania na stabilnym poziomie, bez konieczności nowelizacji ustawy w tym zakresie.

W odniesieniu do podmiotów ubiegających się o nadanie uprawnień do organizowania egzaminów na określonych poziomach biegłości językowej proponuje się zmiany, których celem jest rozszerzenie katalogu podmiotów, które mogą wystąpić do ministra z wnioskiem o nadanie tego uprawnienia, o:

- 1) instytuty polskie, o których mowa w art. 7 pkt 7 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1076, z późn. zm.);
- 2) szkoły, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. a albo pkt 2 lit. c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.);
- 3) polskie i zagraniczne uczelnie, które od co najmniej trzech lat prowadzą lektoraty lub zajęcia w zakresie nauczania języka polskiego lub języka polskiego jako obcego.

Jednocześnie, w przypadku polskich i zagranicznych podmiotów, które prowadzą zajęcia w zakresie nauczania języka polskiego lub języka polskiego jako obcego, zaproponowano wydłużenie wymaganego okresu prowadzenia tych zajęć do

czterech lat i równocześnie zawężenie prowadzonych zajęć do zajęć w zakresie nauczania języka polskiego lub języka polskiego jako obcego.

Natomiast w przypadku uczelni prowadzących studia w zakresie filologii polskiej określono wymóg prowadzenia ich przez okres co najmniej dwóch lat.

Ponadto w projekcie ustawy zostały określone wymogi, które podmiot ubiegający się o nadanie uprawnienia do organizowania egzaminu na danym poziomie biegłości językowej powinien spełnić już na etapie składania wniosku o jego nadanie. Podmiot ten powinien wykazać, że m.in. posiada zasoby kadrowe umożliwiające powołanie komisji egzaminacyjnej, prowadzi nauczanie języka polskiego lub języka polskiego jako obcego co najmniej na poziomie biegłości językowej odpowiadającym poziomowi biegłości językowej egzaminu w grupie wiekowej, o uprawnienie do organizacji którego się ubiega, przy czym liczba godzin zajęć dydaktycznych w tym zakresie przeprowadzonych w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku nie może być mniejsza niż 100. Ponadto podmiot wraz z wnioskiem powinien złożyć oświadczenie o sposobie zapewnienia warunków lokalowych i technicznych niezbędnych do przeprowadzenia egzaminu, w tym z udziałem osób niepełnosprawnych i osób ze specjalnymi potrzebami. Jednocześnie, w stosunku do uczelni i szkół, zaproponowano wyłączenie obowiązku wykazania spełnienia wymogów prowadzenia nauczania języka polskiego lub języka polskiego jako obcego co najmniej na poziomie biegłości językowej odpowiadającym poziomowi biegłości językowej w grupie wiekowej egzaminu, o uprawnienie do organizacji którego się ubiega oraz minimalnej liczby godzin zajęć dydaktycznych przeprowadzonych w języku polskim w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku, zakładając, że charakter ich działalności gwarantuje spełnienie tych wymogów.

Przewiduje się, że wprowadzone zmiany przyczynią się do zapewnienia udziału w systemie poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego podmiotów, które z uwagi na faktycznie prowadzoną działalność w zakresie nauczania języka polskiego lub języka polskiego jako obcego, gwarantują sprawną organizację i przeprowadzanie egzaminów.

Również w przypadku podmiotów uprawnionych, które będą ubiegały się o przedłużenie posiadanego uprawnienia do organizowania egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej, projekt ustawy przewiduje wprowadzenie wymogów analogicznych, jak w przypadku ubiegania się o nadanie tego uprawnienia. Ponadto warunkiem przedłużenia uprawnienia będzie przeprowadzenie w każdym roku posiadania tego uprawnienia co najmniej jednego egzaminu bez względu na poziom biegłości językowej oraz liczbę posiadanych uprawnień. Sprecyzowanie takiego wymogu zapewni, że przedłużenie posiadanego uprawnienia będą mogły uzyskać podmioty, które są aktywnymi uczestnikami systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego.

Natomiast w zakresie możliwości cofnięcia uprawnienia do organizowania egzaminu na danym poziomie biegłości językowej proponuje się, aby minister mógł cofnąć nadane uprawnienie nie tylko na wniosek Komisji, ale również z własnej inicjatywy. Uregulowanie obowiązku składania przez przewodniczącego Komisji rocznego sprawozdania z przebiegu egzaminów i działalności Komisji zapewni ministrowi dostęp do informacji o funkcjonowaniu systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego.

Ad. 2. W projekcie ustawy zaproponowano rozszerzenie kręgu osób, które będą mogły wnioskować do Komisji o wydanie certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu. O wydanie certyfikatu w tym trybie będą mogły ubiegać się też osoby, które uzyskały stopień doktora na podstawie rozprawy doktorskiej napisanej i obronionej w języku polskim w uczelni lub podmiocie działających w systemie szkolnictwa wyższego i nauki Rzeczypospolitej Polskiej. Proponuje się, aby osoby te mogły uzyskać certyfikat na poziomie biegłości językowej C1.

Projekt ustawy umożliwi też osobom, które ukończyły studia prowadzone w języku polskim w zagranicznej uczelni, uzyskanie certyfikatu na zasadach analogicznych, jak osoby, które ukończyły studia w języku polskim prowadzone w uczelni działającej w systemie szkolnictwa wyższego i nauki Rzeczypospolitej Polskiej. W zależności od ukończonego poziomu studiów i ich zakresu, przewiduje się, że osoby te będą mogły uzyskać certyfikat na poziomie biegłości językowej odpowiednio od B1 do C1.

Projekt ustawy przewiduje również, że osoby, które ukończyły szkołę polską, o której mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, lub szkołę lub zespół szkół w Polsce oraz przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w pkt 2 lit. c tej ustawy, o ile ukończą kształcenie na poziomie liceum ogólnokształcącego, będą mogły ubiegać się o wydanie certyfikatu na poziomie biegłości językowej B1. O wydanie certyfikatu na analogicznym poziomie biegłości językowej będą mogły ubiegać się też osoby, które ukończyły szkołę działającą w systemie oświaty innego państwa, prowadzącą nauczanie języka polskiego i innych przedmiotów w języku polskim, które posiadają wykształcenie średnie.

Oczekuje się, że proponowane rozwiązania znacząco zwiększą możliwość uzyskania certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu.

Ad. 3. W projekcie ustawy zaproponowano modyfikację w zakresie grup wiekowych, w których są przeprowadzane egzaminy, polegającą na wskazaniu konkretnego wieku, tj. ukończenia 16. roku życia, jako punktu oddzielającego obie grupy wiekowe, w miejsce dotychczasowych nieostrych pojęć „grupa osób dorosłych” i „grupa dzieci i młodzieży”. Tym

samym wiek osób, które zamierzały przystąpić do egzaminu w dotychczasowej grupie wiekowej „osób dorosłych” zostanie obniżony z 18. roku życia do 16. roku życia.

Powyższa propozycja przede wszystkim umożliwi przystąpienie do egzaminu na poziomie biegłości językowej C1 osobom, które ukończyły naukę na poziomie średnim przed ukończeniem 18. roku życia. Ponadto usunie wątpliwości pojawiające się po stronie osób przystępujących do egzaminu związane z zaliczeniem do określonej grupy wiekowej, w szczególności wśród osób pochodzących z państw, w których moment wejścia w dorosłość został określony odmiennie niż ma to miejsce w Polsce.

Kolejna zmiana ma na celu uwzględnienie szczególnej sytuacji osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu lub mowy zamierzających przystąpić do egzaminu. W projekcie ustawy przewiduje się możliwość zwolnienia przez komisję egzaminacyjną tych osób z części ustnej egzaminu. W odniesieniu do tej grupy osób wynik egzaminu będzie ustalany w oparciu o liczbę punktów uzyskanych z części pisemnej egzaminu.

Ponadto projekt ustawy przewiduje zmianę w zakresie sprawdzania i oceny prac z części pisemnej egzaminu, polegającą na przekazaniu tych zadań Komisji. Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami sprawdzenia i oceny tych prac będą dokonywali członkowie Komisji i eksperci wpisani na listę ekspertów prowadzoną przez Komisję. O wpis na listę ekspertów będą mogli ubiegać się osoby spełniające analogiczne wymogi pod względem wykształcenia i doświadczenia w nauczaniu języka polskiego lub języka polskiego jako obcego, jak członkowie komisji egzaminacyjnych. Również ponowne sprawdzenie i ocena pracy z części pisemnej egzaminu będą dokonywane przez członków Komisji i ekspertów, przy czym przewodniczący Komisji do ponownego sprawdzenia i oceny pracy będzie wskazywał osobę inną niż ta, która sprawdziła i oceniła pracę, której dotyczy wniosek. Powyższe ma zapewnić pełną obiektywność sprawdzenia i oceny tej pracy.

Oczekuje się, że przeniesienie sprawdzania i oceny prac z części pisemnej egzaminu z komisji egzaminacyjnych do Komisji pozwoli jej zachować większą kontrolę nad jakością egzaminów i zapewni stosowanie jednolitych standardów oceny. W konsekwencji Komisja nie będzie dokonywała dotychczasowego audytu.

Projekt ustawy przewiduje również zmiany w zakresie komisji egzaminacyjnych. W odniesieniu do członków komisji egzaminacyjnych proponuje się umożliwienie osobom, które posiadają dyplom ukończenia studiów w zakresie innym niż filologia polska, pełnienia funkcji egzaminatora w komisji egzaminacyjnej, w tym egzaminatora uprawnionego do sprawowania funkcji przewodniczącego tej komisji. Analogiczne rozwiązanie będzie miało zastosowanie też do osoby pełniącej funkcję wizytatora, w przypadku osoby niebędącej członkiem Komisji. W celu zwiększenia liczby osób, które mogą przystąpić jednorazowo do egzaminu na danym poziomie biegłości językowej, projekt ustawy przewiduje, że przy minimalnym składzie komisji egzaminacyjnej (przewodniczący i dwóch członków) do egzaminu będzie mogło przystąpić trzydzieści, a nie jak dotychczas dwadzieścia osób. Jednocześnie proponuje się, aby dodatkowego członka komisji egzaminacyjnej powoływano na każde rozpoczęte kolejne piętnaście osób, a nie jak dotychczas dziesięć.

W projekcie ustawy zmodyfikowano też regulacje dotyczące opłat związanych z przystąpieniem do egzaminu i wydaniem certyfikatu oraz uregulowano opłatę za wydanie duplikatu certyfikatu. Maksymalna opłata za przystąpienie do egzaminu dotychczas wyrażona w euro została określona w złotych, po przeliczeniu według kursu średniego euro z ostatnich 5 lat, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, z uwzględnieniem zaokrąglenia (1 euro = 4,4014 zł). Zaproponowano również zmianę wysokości opłaty uiszczanej za ponowne sprawdzenie i ocenę pracy z części pisemnej egzaminu z 20 euro na 20% maksymalnej wysokości opłaty za przystąpienie do egzaminu na danym poziomie biegłości językowej.

Z uwagi na przeniesienie zadania dotyczącego sprawdzania i oceny prac z części pisemnej egzaminu z komisji egzaminacyjnej do Komisji zaproponowano zmianę wysokości środków przekazywanych przez podmiot uprawniony za każdą osobę zarejestrowaną do udziału w egzaminie z 20% maksymalnej wysokości opłaty za przystąpienie do egzaminu na danym poziomie biegłości językowej do 35% opłaty pobranej przez ten podmiot za przystąpienie do egzaminu na danym poziomie biegłości językowej. Należy podkreślić, że środki te będą stanowiły 35% opłaty, którą podmiot uprawniony ustalił za dany egzamin i faktycznie pobrał, a nie – tak jak dotychczas – maksymalnej wysokości opłaty za dany egzamin określonej w art. 11g ust. 5 ustawy. Zakłada się, że zmiana w zakresie wysokości środków, do których przekazania będzie zobligowany podmiot uprawniony, pokryje wydatki z budżetu państwa z tytułu wynagrodzeń członków Komisji i ekspertów za sprawdzenie i ocenę prac z części pisemnej egzaminu. Projektowane zwiększenie wysokości środków przekazywanych przez podmioty uprawnione o 15% skalkulowano w wysokości odpowiadającej średnim kosztom sprawdzania i oceniania prac z części pisemnej egzaminu. Informacja ta została pozyskana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w wyniku badania ankietowego przeprowadzonego anonimowo wśród podmiotów uprawnionych w maju 2021 r., w którym udział wzięły 22 podmioty. Ankieta, opracowana w oparciu o kryterium kosztochłonności, zawierała m.in. pytania dotyczące wysokości kosztów, jakie ponosi podmiot uprawniony w związku z organizacją egzaminu na różnych poziomach biegłości językowej. Analiza wyników uzyskanych w ramach tego badania wykazała, że średni koszt sprawdzenia jednej pracy z części pisemnej egzaminu stanowi około 15% opłaty za przystąpienie do egzaminu pobieranej przez podmiot uprawniony.

Poniższa tabela przedstawia podsumowanie badania ankietowego na podstawie odpowiedzi udzielonych przez podmioty uprawnione na pytania dotyczące kosztu sprawdzenia pracy z części pisemnej egzaminu na poziomach biegłości językowej od B1 do C2 w grupie osób dorosłych.

Tabela nr 1

	Koszt sprawdzenia 1 pracy z części pisemnej egzaminu		
	poziom biegłości językowej B1 w grupie osób dorosłych	poziom biegłości językowej B2 w grupie osób dorosłych	poziomy biegłości językowej C1 i C2 w grupie osób dorosłych
wartość najniższa	35,00 zł	35,00 zł	40,00 zł
wartość najwyższa	249,50 zł	249,50 zł	299,40 zł
wartość średnia	96,57 zł	101,50 zł	115,30 zł
maksymalna wysokość opłaty za przystąpienie do egzaminu*	660 zł	660 zł	792 zł
procentowy udział kosztu sprawdzenia 1 pracy w opłacie za egzamin	14,63%	15,38%	14,56%

* Na potrzeby opracowania danych maksymalną wysokość opłaty za przystąpienie do egzaminu określono w art. 11g ust. 5 ustawy przeliczono na złote według średniego kursu euro z ostatnich 5 lat, ogłoszonego przez NBP – 4,40 PLN.

Źródło: Opracowanie własne MEiN.

Ponadto w projekcie ustawy zaproponowano doprecyzowanie przepisów dotyczących zakresu przedmiotowego danych przetwarzanych w bazie prowadzonej przez Komisję na potrzeby przygotowania i organizacji egzaminu przez podmioty uprawnione. Przewiduje się, że dane przetwarzane w tej bazie będą służyły Komisji również do opracowywania statystyk i analiz. W projektowanych przepisach został określony również okres przetwarzania danych w tej bazie, w przypadku którego zasadnicze rozwiązania zostały przeniesione z aktu wykonawczego.

Ad. 4. Projekt ustawy przewiduje umożliwienie członkom Komisji pełnienia funkcji wizytatora. Jednocześnie zostały doprecyzowane i uporządkowane przepisy dotyczące organizacji wizytacji, których część została przeniesiona do ustawy z aktu wykonawczego.

W projekcie ustawy ponadto określono zadania Komisji związane z koordynowaniem i zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego, których realizację będzie wspierała NAWA. W szczególności NAWA została wskazana jako podmiot, za pośrednictwem którego składa się do Komisji wnioski o wydanie certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu i duplikatu certyfikatu, oraz na którego rachunek bankowy będą wnoszone opłaty za wydanie certyfikatu, duplikatu certyfikatu, ponowne sprawdzenie i ocenę pracy z części pisemnej egzaminu oraz przekazywane środki z opłat za przystąpienie do egzaminu.

W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie zmiany w art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, której celem jest rozszerzenie zakresu obsługi Komisji zapewnianej przez NAWA.

W projekcie ustawy zawarto również zmiany o charakterze wynikowym i doprecyzującym, których wprowadzenie jest konieczne z uwagi na zapewnienie przejrzystości i spójności aktu prawnego oraz wymogi dotyczące podziału regulowanej materii między materię ustawową i podstawową możliwą do określenia w drodze aktu wykonawczego.

Ponadto z uwagi na zmianę zakresów upoważnień ustawowych konieczne będzie wydanie przez ministra dwóch aktów wykonawczych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedmiot regulacji stanowi domenę prawa krajowego.

Systemy poświadczania znajomości języków obcych w Europie bazują, co do zasady, na rozwiązaniach wypracowanych na forum Rady Europy. Określenie szczegółowych rozwiązań w zakresie implementacji poziomów biegłości językowej należy do poszczególnych państw. Przyjmowane rozwiązania różnią się m.in. w zależności od wielkości kraju, jego znaczenia gospodarczego, popularności języka.

Przegląd systemów poświadczania znajomości języków obcych w Europie (modelu portugalsko-włoskiego, hiszpańskiego, duńskiego, szwedzkiego czy angielsko-niemiecko-francuskiego) wykazał, że nie istnieje model urzędowego poświadczania znajomości danego języka jako obcego wspólny dla wszystkich krajów. Można natomiast zauważyć, że w każdym przypadku

istnieje instytucja (raczej wspierana niż powołana przez rząd), która odpowiada za proces certyfikacji przeprowadzany samodzielnie lub przez inne instytucje, oraz sprawuje nad nim nadzór.

Rozwijany w Polsce system siłą rzeczy nie może być bezpośrednio przyrównywany do systemów dużych i znaczących pod względem gospodarczym państw, których języki mają ugruntowaną pozycję międzynarodową (np. angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, włoski).

Najważniejsze informacje na temat modeli funkcjonujących w innych państwach:

1) model portugalsko-włoski:

w obydwu tych krajach system certyfikacji oparty jest głównie na prężnie działających, samodzielnych instytucjach uniwersyteckich. W Uniwersytecie Lizbońskim jest to Departament Języka i Kultury Portugalskiej, w Uniwersytecie dla Cudzoziemców w Perugii jest to Wydział Języka i Kultury Włoskiej. Instytucje te odpowiadają w całości za szkolenie egzaminujących, przygotowywanie, prowadzenie oraz ocenę egzaminów, współpracując w kwestiach organizacji egzaminów za granicą z państwowymi Instytutami Kultury – portugalskim Instytutem Camoes i Instytutem Kultury Włoskiej;

2) model hiszpański:

system hiszpański oparty jest na współdziałaniu trzech instytucji: uniwersyteckiej – Wydziału Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu w Salamance, ministerialnej – Ministerstwa Edukacji i Kultury, oraz Instytutu Cervantesa. Instytucja uniwersytecka odpowiada za merytoryczną stronę systemu, ministerstwo sprawuje nadzór formalny i doradczy, a Instytut Cervantesa współpracuje przy organizacji egzaminów w swoich placówkach w kraju i za granicą;

3) model duński:

tworzące system Konsorcjum skupia kilka zainteresowanych certyfikacją instytucji, w tym Ministerstwo Edukacji i Ośrodek Pomocy Uchodźcom. Rolę wiodącą merytorycznie odgrywa Instytut Filologii Nordyckiej Uniwersytetu w Kopenhadze;

4) model szwedzki:

w Szwecji certyfikacją zajmują się w całości stowarzyszone w tym zakresie wszystkie krajowe uniwersytety. Certyfikacja służy tu jednak wyłącznie dopuszczaniu cudzoziemców do studiowania w tym kraju;

5) model angielsko-niemiecko-francuski:

system certyfikacji oparty jest najmocniej na pojedynczych instytucjach o długiej tradycji i bardzo rozwiniętej infrastrukturze. Najbardziej samowystarczalną wśród nich jest Alliance Francaise, która prowadzi całość działań związanych z certyfikacją. UCLES w Cambridge współpracuje z instytutem British Council, Instytut Goethego jest wspierany merytorycznie przez Uniwersytet w Monachium.

Cechą wspólną wszystkich tych rozwiązań jest trójdzielna struktura systemowa, na którą składają się: jednostka centralna lub współpracujące z jednostką centralną centra/instytuty uniwersyteckie zajmujące się przygotowaniem zestawów egzaminacyjnych oraz prowadzące działania badawczo-rozwojowe i ewaluacyjne, jednostka centralna zapewniająca bieżącą obsługę administracyjno-finansową całości oraz organ nadzorujący (komisja, rada itp.).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Komisja	14 członków	ustawa	<ul style="list-style-type: none">– zwiększenie zakresu realizowanych zadań w ramach organizacji i przeprowadzania egzaminów oraz wydawania certyfikatów, w tym ich duplikatów,– zwiększenie miesięcznego wynagrodzenia przysługującego przewodniczącemu i sekretarzowi Komisji oraz zwiększenie wynagrodzenia za posiedzenia przysługującego pozostałym członkom Komisji,– możliwość pełnienia funkcji wizytatora oraz określenie maksymalnej wysokości wynagrodzenia za przeprowadzenie wizytacji,– sprawdzanie i ocena prac z części pisemnej egzaminu oraz ponowne sprawdzenie i ocena tych prac, a także

			<p>określenie maksymalnej wysokości wynagrodzenia za sprawdzenie i ocenę tych prac,</p> <ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie listy ekspertów, – opiniowanie wniosków podmiotów uprawnionych o przedłużenie posiadanych uprawnień do organizacji egzaminów, – zniesienie obowiązku opiniowania wniosków o nadanie uprawnienia do organizowania egzaminów na określonym poziomie biegłości językowej, – składanie rocznego sprawozdania z przebiegu egzaminów i działalności Komisji, – możliwość używania wizerunku orła ustalonego dla godła Rzeczypospolitej Polskiej oraz pieczęci urzędowej,
NAWA	–	ustawa	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie zakresu zadań związanych z obsługą Komisji, w szczególności o charakterze organizacyjnym, wspierających zadania eksperckie Komisji,
podmioty uprawnione	56 (wg stanu na dzień 30 września 2022 r.)	<p>Lista podmiotów uprawnionych do organizowania egzaminów z języka polskiego jako obcego</p> <p>– https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/lista-podmiotow-uprawnionych-do-organizowania-egzaminow-z-jezyka-polskiego-jako-obcego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie zadań komisji egzaminacyjnej realizowanych w ramach egzaminów w związku z przekazaniem sprawdzania i oceny prac z części pisemnej egzaminu do Komisji, – zwiększenie wysokości środków przekazywanych do NAWA z tytułu pobranych opłat za przystąpienie do egzaminu z 20% do 35%, – możliwość zorganizowania egzaminu dla większej niż dotychczas liczby osób, – możliwość powołania w skład komisji egzaminacyjnych osób, które posiadają dyplom ukończenia studiów w zakresie innym niż filologia polska lub neofilologia, określonym w projekcie ustawy, – możliwość przedłużenia posiadanego uprawnienia do organizowania egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej po spełnieniu wymogów określonych w projekcie ustawy,
podmioty zainteresowane uzyskaniem uprawnień do organizowania egzaminów na określonych poziomach biegłości językowej	od 2 do 10 w roku kalendarzowym	dane własne MEiN	<ul style="list-style-type: none"> – możliwość uzyskania uprawnienia do organizowania egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej po spełnieniu wymogów określonych w projekcie ustawy,

instytuty polskie	25	dane MSZ	– możliwość uzyskania uprawnienia do organizowania egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej po spełnieniu wymogów określonych w projekcie ustawy,
szkoły polskie przy placówkach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych RP	74	dane własne MEiN	– możliwość uzyskania uprawnienia do organizowania egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej po spełnieniu wymogów określonych w projekcie ustawy,
szkoły i zespoły szkół w Polsce oraz przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych RP	2	dane własne MEiN	– możliwość uzyskania uprawnienia do organizowania egzaminu na określonym poziomie biegłości językowej po spełnieniu wymogów określonych w projekcie ustawy,
cudzoziemcy lub obywatele polscy na stałe zamieszkali za granicą zainteresowani otrzymaniem certyfikatu	około 15 tys. osób rocznie (prognozowana liczba osób zainteresowanych otrzymaniem certyfikatu oszacowana na podstawie danych za 2021 r.)	dane własne NAWA	– umożliwienie szerszej grupie osób uzyskania certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu, – możliwość uzyskania duplikatu certyfikatu, – możliwość zwolnienia z części ustnej egzaminu w przypadku osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu lub mowy, – zwiększenie dostępności do egzaminów w związku ze zwiększeniem maksymalnej liczby osób, które mogą do niego przystąpić, – możliwość uiszczania opłat za przystąpienie do egzaminu, ponowne sprawdzenie i ocenę pracy z części pisemnej egzaminu i wydanie certyfikatu w złotych,
kandydaci na egzaminatorów uprawnionych do sprawowania funkcji przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, członków komisji egzaminacyjnej, ekspertów i wizytatorów	liczba trudna do oszacowania		– możliwość powołania w skład komisji egzaminacyjnych, do pełnienia funkcji wizytatora i możliwość wpisania eksperta oceniającego prace pisemne z części pisemnej egzaminu na listę prowadzoną przez Komisję, osób, które posiadają dyplom ukończenia studiów w zakresie innym niż filologia polska, określonym w projekcie ustawy,
minister	–		– możliwość cofnięcia uprawnień do organizowania egzaminów z inicjatywy własnej, – możliwość monitorowania funkcjonowania systemu poświadczania języka polskiego jako obcego w oparciu o coroczne sprawozdania Komisji, – konieczność wydania dwóch aktów wykonawczych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został skonsultowany z Komisją w ramach prekonsultacji.

Projekt ustawy zostanie przekazany do opiniowania i konsultacji publicznych z wyznaczeniem 21-dniowego terminu na zgłaszanie uwag.

W ramach opiniowania projekt ustawy otrzymają następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 4) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 5) Rada Języka Polskiego;
- 6) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 7) Komitet Polityki Naukowej;
- 8) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 9) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 10) Forum Związków Zawodowych;
- 11) Rada Dialogu Społecznego;
- 12) Business Centre Club;
- 13) Konfederacja Lewiatan;
- 14) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
- 15) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 16) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 17) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 18) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy otrzymają następujące podmioty:

- 1) Państwowa Komisja do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego;
- 2) Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej;
- 3) Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 4) Rada Szkolnictwa Wyższego i Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 5) Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie;
- 6) Akademia Finansów i Biznesu Vistula;
- 7) Akademia Języka Polskiego – Joanna Sławkowska-Marszeniuk;
- 8) Akademia Pomorska w Słupsku;
- 9) Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej;
- 10) Centr SwP – Zubakina S.K. w Charkowie;
- 11) Centrala Polskich Szkół Dookreślających w Ameryce;
- 12) Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku;
- 13) Centrum Nauki Języków City Lingva sp. z o.o. w Mińsku;
- 14) Centrum Rozwoju i Partnerstwa „Polonia” w Winnicy;
- 15) Czarnomorski Uniwersytet Narodowy im. Piotra Mohyły;
- 16) Edu&More sp. z o.o.;
- 17) Fundacja MOBI – Polski Instytut Językowy w Warszawie;
- 18) Fundacja Nauki Języków Obcych „Linguae Mundi”;
- 19) Inozemna Mowa;
- 20) Instytut Kształcenia Obcokrajowców s.c. D. Drewnowska, M. Kujawska;
- 21) Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II;
- 22) Klub Dialogu s.c. Wioletta Kunicka-Kajczuk, Piotr Kajczuk;
- 23) LANG LTC sp. z o.o.;
- 24) Lingua Nova sp. z o.o.;
- 25) Narodowy Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franki;
- 26) Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyśle;
- 27) Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Chełmie;
- 28) Pekinński Uniwersytet Języków Obcych w Pekinie;
- 29) Politechnika Białostocka;

- 30) Politechnika Morska w Szczecinie;
- 31) Politechnika Warszawska;
- 32) Politechnika Wrocławska;
- 33) „Polword” Ltd.;
- 34) Społeczna Akademia Nauk z siedzibą w Łodzi;
- 35) SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny z siedzibą w Warszawie;
- 36) Szkoła Języka Polskiego Together Michał Suchożebrski;
- 37) UNEKO GROUP sp. z o.o.;
- 38) Uczelnia Łazarskiego z siedzibą w Warszawie;
- 39) Uniwersytet Gdański w Gdańsku;
- 40) Uniwersytet Jagielloński w Krakowie;
- 41) Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;
- 42) Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie;
- 43) Uniwersytet Kazimierza Wielkiego;
- 44) Uniwersytet Łódzki;
- 45) Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej;
- 46) Uniwersytet Opolski;
- 47) Uniwersytet Rzeszowski;
- 48) Uniwersytet Śląski w Katowicach;
- 49) Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie;
- 50) Uniwersytet Warszawski;
- 51) Uniwersytet Wileński – Centrum Polonistyczne;
- 52) Uniwersytet Wrocławski;
- 53) Uniwersytet Zielonogórski w Zielonej Górze;
- 54) Vitas School Viktoriia Viazova;
- 55) Warszawski Uniwersytet Medyczny;
- 56) Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna z siedzibą w Bielsku-Białej;
- 57) Wyższa Szkoła Gospodarki z siedzibą w Bydgoszczy;
- 58) Wyższa Szkoła Handlowa z siedzibą we Wrocławiu;
- 59) Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania z siedzibą w Rzeszowie;
- 60) Zrzeszenie Nauczycieli Polskich w Ameryce.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Edukacji i Nauki zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostaną omówione po ich zakończeniu w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2021 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	15,4
budżet państwa	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	15,4
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-15,4
budżet państwa	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-15,4

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Źródłem finansowania wydatków związanych z realizacją zadań przewidzianych w projektowanej ustawie będą środki zabezpieczone corocznie w ustawie budżetowej w ramach limitów wydatków części budżetowej 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka, bez konieczności ich dodatkowego zwiększania.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Środki finansowe na realizację zadań przewidzianych w projektowanej ustawie będą przekazywane NAWA przez ministra w formie dotacji celowej udzielanej na podstawie art. 365 pkt 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, na realizację zadań, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.</p> <p>Saldo dochodów i wydatków budżetu państwa po wejściu w życie projektowanych zmian powinno kształtować się na tym samym poziomie jak przed ich wprowadzeniem. Ujęte w tabeli skutki finansowe w okresie 10 lat od wejścia w życie projektowanych zmian prezentują różnicę między obecnym poziomem dochodów i wydatków budżetu państwa w związku z funkcjonowaniem systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego, a szacowanym, tj.:</p> <p>– obecne dochody budżetu państwa: ok. 2 625 tys. zł</p> <p>– szacowane dochody budżetu państwa po zmianach: ok. 4 050 tys. zł</p> <p>(różnica w dochodach budżetu państwa ogółem po zmianach: 4 050 tys. zł – 2 625 tys. zł = ok. 1 400 tys. zł)</p> <p>– obecne wydatki budżetu państwa: ok. 845 tys. zł</p> <p>– szacowane wydatki budżetu państwa po zmianach: ok. 2 275 tys. zł</p> <p>(różnica w wydatkach budżetu państwa ogółem po zmianach: 845 tys. zł – 2 275 tys. zł = ok. -1 400 tys. zł)</p> <p>Reasumując, saldo ogółem budżetu państwa wynosi 0 zł.</p> <p>Dane szczegółowe:</p> <p>Wysokość dotacji celowej udzielonej NAWA na obsługę systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego w 2021 r. wyniosła 845 tys. zł, natomiast po wprowadzeniu projektowanych zmian szacuje się, że dotacja ta powinna zostać udzielona w wysokości 2 275 tys. zł.</p> <p>W 2021 r.:</p> <p>– <u>koszt funkcjonowania Komisji</u> wyniósł ok. 845 tys. zł, z tego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wynagrodzenie przewodniczącego 33 tys. zł, • wynagrodzenie sekretarza 26 tys. zł, • wynagrodzenie pozostałych członków Komisji 54 tys. zł, • koszty przeprowadzonych wizytacji egzaminów 4 tys. zł, • inne koszty obsługi Komisji 728 tys. zł (w tym: koszty audytów, przygotowania i wydruku arkuszy egzaminacyjnych, przygotowania i wydruku certyfikatów, itp.); <p>– <u>dochody budżetu państwa</u> z tytułu opłat za przystąpienie do egzaminu i wydanie certyfikatu wyniosły ok. 2 625 tys. zł, z tego: wpłaty dokonywane przez podmioty uprawnione za każdą osobę zarejestrowaną do udziału w egzaminie wyniosły ok. 1 625 tys. zł, wpłaty za wydanie certyfikatów wyniosły ok. 1 000 tys. zł.</p> <p>Szacuje się, że w wyniku wprowadzenia projektowanych zmian:</p> <p>– <u>koszt funkcjonowania Komisji</u> wyniesie ok. 2 275 tys. zł, z tego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wynagrodzenie przewodniczącego 77 tys. zł, 											

- wynagrodzenie sekretarza 77 tys. zł,
- wynagrodzenie pozostałych członków Komisji 86 tys. zł,
- wynagrodzenie wizytatorów 18 tys. zł,
- koszty sprawdzania i oceny prac z części pisemnej egzaminu 1 310 tys. zł,
- pozostałe koszty obsługi Komisji 707 tys. zł (w tym: 200 tys. zł – dwa dodatkowe etaty w NAWA, przygotowywanie i wydruk zestawów egzaminacyjnych, przygotowywanie i wydruk certyfikatów, zakup pieczęci urzędowej, itp.);

– dochody budżetu państwa z tytułu opłat za przystąpienie do egzaminu i wydanie certyfikatu wyniosą ok. 4 050 tys. zł, z tego: wpłaty dokonywane przez podmioty uprawnione za każdą osobę zarejestrowaną do udziału w egzaminie wyniosą ok. 3 050 tys. zł, wpłaty za wydanie certyfikatów wyniosą ok. 1 000 tys. zł.

Szacowane dochody budżetu państwa obliczono na podstawie liczby osób, które przystąpiły do egzaminu w 2021 r., z uwzględnieniem projektowanej maksymalnej wysokości opłaty za przystąpienie do egzaminu.

Szacowane koszty funkcjonowania Komisji obliczono, zakładając średni koszt sprawdzenia pracy z części pisemnej egzaminu na poziomie 1,6% wynagrodzenia profesora (tj. ok. 103 zł dla poziomu biegłości językowej B1 w grupie osób powyżej 16. roku życia).

Tabela nr 2: Liczba osób przystępujących do egzaminów na poszczególnych poziomach biegłości językowej w latach 2016–2021

ROK	POZIOM BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ EGZAMINU								ŁĄCZNIE
	Dorośli						Dzieci i młodzież		
	A1	A2	B1	B2	C1	C2	B1	B2	
2016	0	0	862	206	43	0	0	0	1111
2017	0	0	2049	470	114	14	156	0	2803
2018	0	4	3883	723	143	32	185	152	5122
2019	0	2	5750	842	462	40	174	170	7440
2020	0	0	5534	297	376	9	21	261	6498
2021	0	0	11441	546	604	57	35	74	12757
RAZEM	0	6	29 519	3084	1742	152	571	657	35 731

Źródło: Państwowa Komisja do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

Tabela nr 3: Liczba osób, które uzyskały certyfikat po zdaniu egzaminu na poszczególnych poziomach biegłości językowej w latach 2016–2021

ROK	Liczba osób zdających	Liczba osób, które uzyskały certyfikat	Liczba osób, które nie uzyskały certyfikatu	Egzaminy zdane w %	Egzaminy niezdane w %
2016	1111	970	141	87%	13%
2017	2803	2406	397	86%	14%
2018	5122	4404	718	86%	14%
2019	7440	6168	1272	83%	17%
2020	6498	5583	915	86%	14%
2021	12757	11387	1370	89%	11%
RAZEM	35 731	30 918	4 813	87%	13%

Źródło: Państwowa Komisja do spraw Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	–						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Jednym z planowanych skutków projektowanej ustawy jest wzrost dostępności egzaminów.						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym z dysfunkcją narządu słuchu lub mowy udziału w egzaminie w związku z możliwością zwolnienia tych osób z części ustnej egzaminu.						
Niemierzalne	–	–						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstw domowych oraz osób starszych.

Wejście w życie ustawy będzie miało wpływ na sytuację osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu lub mowy. Wprowadzane rozwiązanie w postaci możliwości zwolnienia tych osób z części ustnej egzaminu, da im możliwość potwierdzenia znajomości języka polskiego certyfikatem, umożliwiając tym samym spełnienie warunków określonych w innych przepisach, np. w celu uzyskania zwolnienia z opłat za kształcenie na studiach, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej albo nadania obywatelstwa polskiego lub w celach zawodowych.

Zmiana sposobu naliczania opłaty za przystąpienie do egzaminu nie wpłynie w znaczący sposób na sytuację obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż w przeważającej mierze o potwierdzenie znajomości języka polskiego jako obcego ubiegają się cudzoziemcy. Ponadto należy podkreślić, że co do zasady wysokość opłaty za przystąpienie do egzaminu pozostaje bez zmian, ponieważ maksymalna opłata za przystąpienie do egzaminu dotychczas wyrażona w euro została określona w złotych, po przeliczeniu według kursu średniego euro z ostatnich 5 lat, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, z uwzględnieniem zaokrąglenia (1 euro = 4,4014 zł).

Poniższa tabela przedstawia obecną i projektowaną wysokość opłaty za przystąpienie do egzaminu, według poziomów biegłości językowej.

Tabela nr 4

OPLATA	POZIOM BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ EGZAMINU									
	Dorośli – powyżej 16. roku życia						Dzieci i młodzież – poniżej 16. roku życia			
	A1	A2	B1	B2	C1	C2	A1	A2	B1	B2
w EUR	120	120	150	150	180	180	90	90	90	90
średni kurs euro z ostatnich 5 lat, ogłoszony przez NBP – 4,40 zł										
w PLN (obecnie)	528	528	660	660	792	792	396	396	396	396
w PLN (określona w projekcie po zaokrągleniu)	525	525	660	660	790	790	400	400	400	400
Obecna wysokość opłaty za wydanie certyfikatu – 20 EUR										
Wysokość opłaty za wydanie certyfikatu określona w projekcie (po zaokrągleniu) – 100 PLN										

Źródło: Opracowanie własne MEiN.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: doprecyzowanie i uzupełnienie obowiązujących procedur	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: zwiększenie liczby etatów w NAWA w celu zapewnienia obsługi Komisję
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
<p>Komentarz: W związku z przypisaniem nowych zadań Komisji oraz NAWA, a także zmianą sposobu przeprowadzania egzaminów, polegającą na przekazaniu sprawdzania prac z części pisemnej egzaminu do Komisji, konieczne jest zwiększenie liczby osób zatrudnionych w NAWA do obsługi systemu poświadczania znajomości języka polskiego jako obcego. Zgodnie z projektem ustawy prace z części pisemnej egzaminu będą sprawdzane nie tylko przez członków Komisji, ale również przez ekspertów, których listę będzie prowadziła Komisja, natomiast wszystkie czynności o charakterze organizacyjno-technicznym będą wykonywane przez NAWA (m.in. zlecenie dokonania sprawdzenia i oceny tych prac, przekazanie ich ekspertowi, wypłata wynagrodzenia). W związku z tym nie przewiduje się trudności w realizacji zwiększonej liczby zadań przez Komisję. Dodatkowo projektowane rozwiązania zakładają doprecyzowanie i uzupełnienie obowiązujących procedur, m.in. przez doprecyzowanie kwestii wydawania duplikatów certyfikatów oraz procedury uzyskiwania certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu.</p>	
9. Wpływ na rynek pracy	
Wejście w życie przepisów ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na wskazane obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Wykonanie przepisów ustawy nastąpi po jej wejściu w życie.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
<p>Podstawowe cele projektowanej ustawy, takie jak zwiększenie liczby wydawanych certyfikatów, w tym przez zwiększenie liczby osób przystępujących do egzaminów, będą monitorowane na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach z przebiegu egzaminów i działalności Komisji corocznie składanych ministrowi przez przewodniczącego Komisji. Z tego względu nie jest celowe przeprowadzenie odrębnej ewaluacji efektów projektu.</p>	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	